HUIZE D'N HERD

SPECIALE EDITIE VAN SMO REGIO HELMOND

2024

De keuken als kloppend hart van het gebouw

'HUIZE D'N HERD IS MIJN VEILIGE HAVEN'

GEDICHT VOOR ALLE MENSEN

'HIER KAN IK MEZELF HERPAKKEN'

BLIJ MEE! BEWONERS EN MEDEWERKERS

SMO OPVANG & ONTWIKKELING regio helmond

GEDICHT

in d'n herd

wat je ook meebrengt
of achterlaat

waar je ook bent geweest
of had willen zijn

hier hoor je
hier word je gehoord

waar je ook bent geboren
of hebt geslapen

hoe je ook overleefde
of overwon

hier zie je
hier word je gezien

de zwaluwen van vandaag
wijzen de weg naar morgen
brengen thuis
het nest geborgen

wie je ook bent
waar je ook stond
hier hoor je erbij
hier zie je toekomst

Merel Morre

voor alle mensen
van Huize d'n Herd

”

Het was heel mooi om voor Huize d'n Herd een gedicht te mogen schrijven. Uit de verhalen en informatie die ik kreeg, sprak zoveel aandacht en oog voor de mensen die hier komen en begeleiding krijgen. Wat iemand ook heeft meegemaakt, wat iemand ook heeft gedaan of is overkomen: iedereen wordt er gezien en gehoord. Omdat iedereen veiligheid verdient, waar je wieg ook stond of hoe je pad ook liep. Dat raakte me in alle verhalen en heeft me geïnspireerd om dit gedicht te schrijven.

Merel Morre ”

VOORWOORD DOOR KITTY

Huiselijke kring waar je je mens kunt voelen

Daisy Lucassen, manager primair proces en Kitty de Laat, directeur-bestuurder

Een oude folder van Huize d'n Herd uit de jaren 70 vertelt hoe mooi deze naam past bij onze opvang. Het Helmondse 'herd' staat namelijk voor de huiselijke kring waar anderen aanvoelen hoe het met je gaat, of je een goede of een slechte dag hebt. Het is een warm nest van geborgenheid, een plek waar iedereen welkom is en waar je je mens kunt voelen. Precies dat is wat het nieuwe Huize d'n Herd uitstraalt. Het visualiseert onze visie, het laat zien dat overal met zorg over is nagedacht, door alle betrokkenen. In deze huiselijke kring komt alles samen en mag iedereen zichzelf zijn. Merel Morre, dichter en tekstschrijver, heeft dit mooi verwoord voor álle mensen van Huize d'n Herd. Haar gedicht prijkt aan de muur in het hart van het gebouw.

Wat zijn we trots op het nieuwe Huize d'n Herd en op de geweldige samenwerking die het steeds weer nóg een stukje beter heeft gemaakt, tot wat het nu is. Met duurzame en circulaire inbreng van onze partners en van de eigen afdelingen van SMO. Zo maken we de cirkel – of in dit geval: de kring – rond.

INHOUD

4 Huize d'n Herd van toen tot nu
6 Huize d'n Herd is mijn veilige haven
8 De keuken als kloppend hart van het gebouw
10 Nu ik van de straat af ben, kan ik mijn masker laten zakken
12 Hoe huisvesting bijdraagt aan inzichten in opvang en ontwikkeling
14 Je kunt alles verliezen. Maar niet je naam, je identiteit
16 Betrokkenen aan het woord
17 Buurtbewoner aan het woord

18 Ik hoop dat iedere bewoner hier kan zeggen: dit helpt mij in mijn mens zijn
20 Als je het niet vastlegt, weet niemand meer hoe het was
22 Hier kan ik mezelf herpakken
24 Blij mee: ...

COLOFON

Deze special over Huize d'n Herd is een eenmalige uitgave van Stichting Maatschappelijke Opvang regio Helmond, in een oplage van 1000 stuks.

Eindredactie: afdeling Communicatie SMO
Teksten: Groep5700, afdeling Communicatie SMO
Fotografie: Liane Manders Fotografie, Henk van Dijk, archief SMO
Vormgeving en druk: TGO Uden

Correspondentieadres
Stichting Maatschappelijke Opvang regio Helmond
Afdeling Communicatie
Postbus 242
5700 AE Helmond

St. Hubertusstraat 2
5701 TC HELMOND
0492 52 50 98
communicatie@smo-helmond.nl
www.smo-helmond.nl

Wij bedanken de volgende fondsen die een bijdrage hebben geleverd om de ontwikkeling van ons nieuwe pand mede mogelijk te maken: Vaillant Fonds, NRC Lezersfonds, Stichting de Lichtboei, Coovels Smits Stichting, Stichting Steun Welzijnszorg, Coöperatiefonds Helmond Peel Noord, Stichting Graag Gedaan, Stichting Thomas van Villanova, Stichting Subsidiefonds Kruisvereniging Helmond, Stichting Kruiswerk Laarbeek, Boudewijn van Gorp Stichting voor Goede Doelen, Stichting Goede Doelen W en H, Stichting Frans van Uden, A.H.E.M. Philips – de Jongh Fonds, Stichting Tiny en Anny van Doorne fonds, Stichting Rosas Donamus, Pasman Stichting, Marion G. Polak Stichting

HUIZE D'N HERD

van toen tot nu

1967

In december opent Huize d'n Herd officieel de deur voor de opvang van zo'n 50 mensen die dak- en thuisloos zijn aan de Molenstraat in Helmond. Al tijdens de verbouwing van het klooster dienen zich de mensen voor de opvang aan. Zij nestelen zich dagelijks op de stoep, waar ze van de Kapucijnen boterhammen toegestopt krijgen. Krepeer-gevallen: zo worden deze mensen nog genoemd in die tijd. In de zalen van het klooster vinden ze hun nachtrust. Van begeleidingstrajecten is nog geen sprake.

„Hier kan de man een stuk geluk vinden waarvoor hij zich niet verzekeren kan".

Burgemeester Geukers in zijn openingsrede

1983

Huize d'n Herd verhuist naar een nieuwe locatie aan de Bindersestraat, met 58 opvangplaatsen. Vanaf dat moment zijn ook vrouwen welkom in de opvang. Bovendien is er voor alle bewoners een eigen kamer: uniek voor deze tijd. Sanitair en andere voorzieningen moeten de bewoners wel delen. Een gedeelte van het nieuwe gebouw is ingericht voor nachtopvang, het Passantenverblijf. Hier kunnen per nacht 6 mensen terecht en in de wintermaanden wordt de ruimte bruikbaar gemaakt voor meer slaapplaatsen.

2020

2020 - SMO regio Helmond en woning-bouwvereniging Bergopwaarts uit Deurne maken samen plannen om een nieuwe, eigentijdse voorziening te ontwikkelen. In oktober worden de meeste bewoners tijdelijk gehuisvest in Studio 5701 van Stichting Woonpartners.

8 bewoners verhuizen naar de Baroniehof van de GGZ Helmond.

De duurzame sloop van het bestaande gebouw aan de Bindersestraat kan van start gaan: vrijwel alles wordt hergebruikt of gerecycled tot grondstoffen.

2024

Het nieuwe Huize d'n Herd is klaar om de bewoners te ontvangen. Op 22 mei verhuizen zij naar hun nieuwe onderkomen. In totaal zijn er 44 studio's van 25m² en 29 appartementen van 40 m². Daarnaast is er het Gastenverblijf voor noodopvang, met 10 kamers met een bed, opbergmeubel en televisie.

Speciaal voor mensen die langer onderdak nodig hebben, biedt Huize d'n Herd 44 studio's en 29 appartementen. Een van de bewoners is Stefan. Na vijf tijdelijke woonplekken heeft hij eindelijk weer zijn eigen stek. Trots laat hij zijn studio zien waar hij omringd is door zijn eigen spullen. "Dit is mijn nieuwe thuishaven. Een veilig oord waar mijn begeleiders een oogje in het zeil houden."

"Huize d'n Herd is mijn veilige haven"

Na een burn-out werd Stefan drie jaar geleden dakloos. "Vaak sliep ik op het kerkhof, want daar loopt geen beveiliging rond." Toch had de politie in de gaten dat hij op straat leefde. Zij brachten hem in contact met SMO om weer een dak boven het hoofd te krijgen. "Ik heb op vijf verschillende opvanglocaties gewoond: Sporthal de Braak, de Kamenij, het oude Huize d'n Herd, Studio 5701 en nu woon ik sinds de opening hier."

Een veilige haven

Zijn nieuwe woonplek is voor Stefan een veilige haven. "In het verleden heb ik psychoses gehad. Tijdens een waan weet je zelf niet meer wat je doet. Hier heb ik mensen om me heen die op me letten. Iedere dag hebben we even contact. Als het niet goed gaat met mij, dan zien mijn begeleiders dat. Dat vind ik een fijne gedachte. Daarom hoop ik dat ik hier kan blijven."

Je eigen spullen om je heen

Bij de intrek in het nieuwe pand kon hij eindelijk zijn spullen uit de loods ophalen. "Ik ben blij dat ik nu mijn eigen dingen weer om me heen heb, zoals mijn sportspullen, foto's en mijn springstelten." Wat ook opvalt, zijn de vele poepies in zijn studio. "Van mijn laatste geld heb ik allemaal knuffels van vrolijke drollen gekocht. Sometimes life is shit. Als ik daar nu naar kijk, geeft het me kracht om niet weer in een burn-out te raken. Dan glimlach ik en ga ik er weer voor."

Iedere dag een gezonde maaltijd

Stefan voelt zich inmiddels goed thuis in Huize d'n Herd. "Bij Studio 5701 was het ook fijn, maar hier is het nog beter. Ik heb een groot raam waar veel licht door valt. Daar heb ik ook mijn eigen meditatiealtaar gemaakt." Van zijn eigen keukentje maakt hij maar weinig gebruik. "Beneden kan ik iedere dag lekker, gezond en gevarieerd eten." Toch houdt hij wel van bakken. "Bij de Jobfactory maak ik vijf dagen in de week de lekkerste worstenbroodjes en appeltaarten. Vroeger ben ik bakker geweest en dat kan ik nog steeds heel goed."

Nooit opgeven

In de toekomst wil hij ervaringsdeskundige worden. "Ik ben sinds kort helemaal afgekickt. Nu volg ik een nazorgtraject om mijn sociale vaardigheden te verbeteren." Stefan werkt ook fysiek hard aan zichzelf. "Ooit was ik heel dun, ik woog zo'n 65 kilo. Nu ben ik 101 kilo. In mijn studio op de mat lift ik halters om spiermassa te kweken. Ik vind het belangrijk om er goed uit te zien." Zijn boodschap als ervaringsdeskundige is simpel: "Nooit opgeven, zelfs als je op straat terechtkomt. Er is altijd hulp, je moet je alleen laten helpen. Dan kom je weer op je pootjes terecht. Net als ik."

"Nooit opgeven, zelfs als je op straat terechtkomt. Er is altijd hulp, je moet je alleen laten helpen. Dan kom je weer op je pootjes terecht. Net als ik."

Stefan bij de deur van zijn eigen studio

De keuken als kloppend hart van het gebouw

vlnr: Shanny (assistentkok), Marcel (hulp in de keuken) en Piet (kok)

Kijk in Huize d'n Herd eens goed om je heen, dan zie je dat overal over is nagedacht. Neem de keuken, die grenst aan de grote gezamenlijke ruimte: hier komt alles samen. Hier begint en eindigt de dag, dag na dag. En zo werkt de keuken als een kloppend hart dat leven in het gebouw rondpompt.

Piet en Remco (koks), Shanny (assistentkok), en Marcel (hulp in de keuken) zijn blij met hun nieuwe werkplek. Piet: "Remco en ik hebben als ervaren horecakoks meegedacht over de inrichting." Het resultaat: een keuken waarmee ze alle kanten op kunnen. "Het neusje van de zalm, met prima apparatuur en een perfecte indeling. Met de feestdagen kunnen we hier een luxe viergangenmenu klaarmaken." Nu is dat geen dagelijkse kost, wel maken ze er in de keuken iedere dag iets leuks van. "Het is echt niet alleen aardappelen-groente-vlees, we bieden mooi opgemaakte schalen met verschillende alternatieven."

Keuzevrijheid

Bewoners kunnen iedere dag in het restaurant aanschuiven voor een – eenvoudig maar gezond – ontbijt-, lunch- en dinerbuffet. Als ze dat willen; ze kunnen ook in hun eigen woning eten. Of buiten de deur. Voor wie eens iets anders wil, heeft Piet een menukaart gemaakt. "Voor een klein bedrag bestellen bewoners á la carte een twaalfuurtje of een luxe broodje. Medewerkers van SMO en externe bezoekers betalen iets meer. Onze gerechten vallen in de smaak, bewoners lunchen hier ook met begeleiders of familieleden."

Menswaardig

Dat bewoners iedere dag verzekerd zijn van goed eten, dat is iets wat volgens Piet echt van waarde is voor hen. Menswaardig, zo noemt hij dat. "Eten is alvast één ding waar ze zich geen zorgen over hoeven te maken. Bewoners vinden het bijzonder dat het eten gemaakt is door een kok en mooi geserveerd wordt. Dat draagt bij aan iemands gevoel van eigenwaarde. Daarnaast is het eten altijd een goed moment voor een praatje, een lichtpuntje in de dag." De keuken verzorgt ook het ontbijt en avondeten voor mensen die gebruikmaken van het Gastenverblijf, zelfs als er die nacht geen bed voor hen vrij is: het zorgt voor een moment van rust en een gevulde maag voordat iemand weer de straat op gaat. "Ons werk is echt van betekenis voor mensen, dat maakt het voor mij zo mooi om te doen."

De cirkel rond

Circulariteit is voor ons bij SMO een belangrijk uitgangspunt bij alles wat we doen. Voor de inrichting van het restaurant en de gezamenlijke ruimte is bijvoorbeeld gekozen voor gebruikte meubels en accessoires, geleverd door kringloopwinkel Het Goed. Geen 'ouwe meuk', maar mooie spullen, door deelnemers in SMO's Jobfactory nog eens voorzien van een extra likje verf of een kleine aanpassing. De Jobfactory heeft ook lampenkappen en andere accessoires geleverd, gemaakt van gebruikte materialen. Bewoners van Huize d'n Herd die bij de Jobfactory werken, zien thuis bij Huize d'n Herd hun eigen maaksels terug.

"Ze hebben allemaal een eigen verhaal en eigen talenten. Het zit in mijn aard om te kijken naar wat wel kan en mensen een duwtje in de rug te geven."

Verder wordt de keuken zoveel mogelijk bevoorraad met ingrediënten vanuit de eigen organisatie: kruiden en seizoensgroenten van De Bundertjes. Piet en Remco bedenken hun gerechten rond de ingrediënten die op dat moment voorradig zijn. Blijft er iets over? Dan is er altijd nog wel een soep of een salade van te maken. En ook bij De Bundertjes werken bewoners. Zo kan iemand die de ene dag nog tomaten heeft staan plukken, diezelfde tomaten de volgende dag terugvinden in de pastasaus. Dichter bij huis: in de eigen keuken in Huize d'n Herd werken ook bewoners. Piet: "Ze hebben allemaal een eigen verhaal en eigen talenten. Het zit in mijn aard om te kijken naar wat wel kan en mensen een duwtje in de rug te geven. Ze kansen te geven om zich te ontwikkelen, waarde toe te voegen en zo weer iets terug te geven aan de maatschappij." Hoe circulair is dat?!

“Nu ik van de straat af ben, kan ik mijn masker laten zakken”

Deze bewoner van Huize d’n Herd wil anoniem blijven, maar zijn verhaal vertelt hij graag. Na meer dan 30 jaar werken in het buitenland, kwam hij terug naar Helmond voor zijn zieke vader. Hij verloor zijn legitimatiebewijs en belandde op straat. Bij SMO zagen zijn begeleiders de zachte kant van deze ruwe bolster. In zijn studio voelt hij zich veilig en maakt hij een nieuwe start.

Een studio in Huize d’n Herd, met eigen keukenblok en sanitair

Als internationaal monteur in de techniek reisde hij de hele wereld over. “Ik had altijd goede banen, een auto van de zaak en een goed leven.” Toen zijn vader ziek en eenzaam werd, kwam hij terug naar Nederland. Zijn moeder was toen al overleden. “Ik kwam terecht in de hel van Helmond, met slechte gewoontes en een hoop niet-vrienden.” Tot overmaat van ramp werd zijn paspoort gestolen. “Zonder legitimatiebewijs kun je niet werken of een uitkering aanvragen. Zo kwam ik op straat te staan.”

“Ik had altijd goede banen, een auto van de zaak en een goed leven.”

Van het passantenverblijf ...

Zijn eerste kennismaking met SMO was bij het Gastenverblijf (voorheen het passantenverblijf). “Je stond met 30 man voor de deur en er werden namen opgenoemd van wie een plekje kreeg. Als ik er niet bij zat, liet ik mijn ongenoegen duidelijk merken.” Dat leidde ertoe dat hij vaker buiten dan binnen sliep. Een moeilijke tijd. “Ik zette me af tegen alles wat er misging in mijn leven.”

Naar een eigen kamer bij Studio 5701

Het buitenleven had hem hard gemaakt. “Ik zette een heel stoer masker op, omdat ik anders niet kon overleven op straat.” Een geluk bij een ongeluk leverde hem een vaste verblijfplaats op. “Mijn kniebanden scheurden af. Op medische grond kreeg ik een kamer bij Studio 5701. Eindelijk was ik van de straat af en kon ik mijn masker wat laten zakken. Nu zagen mensen mijn ware aard.”

Eigen woning geeft rust

Zijn verhuizing naar een permanente plek bij Huize d’n Herd was lang onzeker. “Iedereen zei dat het wel goed zou komen, maar ik was er nog nooit binnen geweest tot de dag dat ik de sleutel kreeg.” Dit is zijn nieuwe start. Zijn nieuwe woning betekent ook veiligheid. “Ik heb daarbuiten nog veel niet-vrienden. Hierbinnen kan ik mijn eigen ding doen.” Zoals zijn hobby, koken. “Dat deed ik vroeger al na een dag hard werken. Dan kwam ik thuis en ging ik lekker groenten snijden. Dat geeft rust in mijn hoofd.”

“Ik heb veel plannen, nu moet ik de knop in mijn hoofd nog omdraaien en aan de slag gaan.”

Volgende stap: een nieuwe baan

Sinds begin dit jaar heeft hij zijn paspoort terug. Hiermee kon hij een uitkering aanvragen. “Het is niet veel, maar meer dan wat ik had.” De volgende stap is een baan. “Door hersenletsel kan ik niet meer werken op mijn oude niveau. Ik wil de techniek weer in, maar ik moet kijken wat ik aankan.” Ook wil hij het sporten weer oppakken. “Ik heb veel plannen, nu moet ik de knop in mijn hoofd nog omdraaien en aan de slag gaan. Ik wil hier niet voor altijd blijven. Het is een tussenstap, totdat ik mijn vleugels uitsla. Ik wil mijn schulden aflossen en weer onder de mensen komen. Met een veilige thuisbasis en de begeleiding van SMO gaat me dat lukken!”

Groepsleider Jorrit en persoonlijk begeleider Meyrem werken nu een paar maanden in het nieuwe Huize d'n Herd. Ze praten met elkaar over wat de verhuizing heeft betekend voor hun werk.

Hoe huisvesting bijdraagt aan inzichten in opvang en ontwikkeling

Groepsleider Jorrit en persoonlijk begeleider Meyrem in gesprek

Jorrit: Ik kan me bijna niet meer voorstellen hoe we in het oude Huize d'n Herd bijna iedereen over dezelfde kam schoren. Voor iedereen golden dezelfde regels en afspraken.

Meyrem: Klopt. We zaten erg op de huisregels, nu op de omgangsregels. We kijken nu meer naar wat mensen nodig hebben. We zien de mensen als individu en kijken naar hun krachten.

Jorrit: Dat komt voor een deel doordat onze doelgroep de laatste jaren erg is veranderd, maar zeker ook doordat wij op een andere manier met ze omgaan. We zijn gaan werken volgens de Krachtwerkmethodiek, en daarnaast heeft de tussentijdse opvang in Studio 5701 ons veel nieuwe inzichten gegeven.

Meyrem: In het oude Huize d'n Herd hadden gezamenlijke activiteiten een belangrijke rol. Gezamenlijk eten was een vast gegeven. Dat zorgde voor structuur, duidelijkheid en rust. In Studio 5701 hadden we opeens geen gezamenlijke ruimte meer. Het groepsproces verviel daarmee, er gingen andere regels gelden. We kwamen erachter dat ruimte geven heel goed werkt en dat daardoor individuele trajecten beter vorm kunnen krijgen. Al was alle deuren opengooien wat té snel, achteraf gezien.

"We kwamen erachter dat ruimte geven heel goed werkt en dat daardoor individuele trajecten beter vorm kunnen krijgen."

Jorrit: Voor de bewoners, maar ook voor onszelf. De verhuizing naar Studio 5701 en de nieuwe methodiek waren voor iedereen nieuw. Ik kan me nog herinneren dat ik in het begin na iedere werkdag gebroken was, omdat ik de hele dag bezig was brandjes te blussen.

Meyrem: De verandering van locatie had veel impact. Zeker ook positief. Gasten die voor de toenmalige noodopvang kwamen, kwamen niet meer langs een zijdeur binnen, maar moesten door het gebouw heen. Dat zorgde voor meer contact, meer zichtbaarheid. Het is heel mooi dat we mede daardoor zijn begonnen met een gastenspreekuur. En dat dit soort inzichten zijn meegenomen in de ontwikkeling van de nieuwbouw. Studio 5701 heeft ons geholpen de puntjes op de 'i' te zetten.

Jorrit: We hebben die inzichten zelfs meegenomen in ons taalgebruik: we hebben het niet meer over passanten of noodopvang, maar over gasten en het Gastenverblijf. Want zoals het vroeger ging – binnenlaten, een bord eten geven, de deur dichtdoen en 's morgens na het ontbijt weer opendoen – zo doen we het nu echt niet meer.

Meyrem: Gelukkig niet. We hebben nu gezien dat het anders kan en we willen de mensen zien, ze niet zomaar voorbij laten gaan. Ik denk dat wij daardoor beter zichtbaar zijn. De drempel om voor opvang aan te kloppen is een stuk lager geworden.

Jorrit: We zijn ook meer gaan inzien wat het met je doet als je een tijdje dakloos bent, en wat er vervolgens met je gebeurt als je opeens weer wel een dak boven je hoofd hebt. In plaats van vast te houden aan regels en afspraken, proberen we ons in te leven in iemands situatie en kijken we naar waar bepaald gedrag vandaan komt. Ik ben er meer dan voorheen van doordrongen dat onze bewoners niet op onze werkplek wonen: wij werken op hun woonplek.

"Onze bewoners wonen niet op onze werkplek: wij werken op hun woonplek."

Meyrem: Precies. We zien de mens achter de mens. Als iemand moeite heeft met een traject, kijken we waardoor dat komt en wat iemand nodig heeft. En vooral: wat iemand zelf kan. We durven als begeleiders om te denken. Dat geeft veel meer ruimte om met elkaar in gesprek te gaan.

Jorrit: Het is misschien wat ingewikkelder, maar zeker ook interessanter en uitdagender. Wat vandaag goed is voor een individuele bewoner, is dat volgende week misschien niet. Er is veel meer afstemming. Dat maakt mijn werk echt leuker. En je moet het niet altijd allemaal te serieus willen doen, met humor en zelfspot kom je ook een heel eind!

Meyrem: Ik ben blij dat er nog steeds heel veel ruimte voor humor is!

Evert Remmerswaal, directeur-bestuurder woningbouwvereniging Bergopwaarts

In 2020 startten SMO Helmond en woningbouwvereniging Bergopwaarts uit Deurne de ontwikkeling van het nieuwe Huize d'n Herd. Evert, directeur-bestuurder bij Bergopwaarts, is sinds 2022 betrokken. Hij is trots op de mooie bijdrage die zijn organisatie levert aan een thuis en toekomst voor mensen die huis en haard zijn kwijtgeraakt.

"Je kunt alles verliezen. Maar niet je naam, je identiteit"

"Als woningcorporatie vinden we het belangrijk om er te zijn voor mensen die niet eenvoudig zelfstandig aan woonruimte kunnen komen", legt Evert uit. "Mensen die op straat terecht zijn gekomen, behoren zeker tot die doelgroep. Door dit project op te pakken, hebben we veel kwaliteit kunnen toevoegen aan de opvanglocatie." Dat was precies de wens van SMO: met de kleine kamertjes en gedeelde faciliteiten voldeed het 40 jaar oude voormalige pand niet meer aan de eisen van deze tijd. Bovendien blijft het aantal mensen die dak- en thuisloos zijn – ondanks het Nationaal Actieplan Dakloosheid – stijgen en neemt de druk op de maatschappelijke opvang toe. "Ook in de Peel, de regio waarin Bergopwaarts actief is, zien we het aantal mensen zonder thuis toenemen. Voor opvang zijn die mensen afhankelijk van voorzieningen in Helmond."

"Een basis waar ze geen zorgen hoeven te hebben over slapen en eten. En heel praktisch: een adres."

Basis voor herstel

Iedereen verdient een eigen woonruimte met eigen faciliteiten: vanuit die gedachte zijn de plannen voor het nieuwe gebouw gemaakt. Het mooie is dat Huize d'n Herd bijdraagt aan het doorbreken van een vicieuze cirkel, vindt Evert: "Er spelen bij de doelgroep vaak verschillende problemen, om die aan te pakken is er rust nodig. Een basis waar ze geen zorgen hoeven te hebben over slapen en eten. En heel praktisch: een adres. Want zonder adres is bijvoorbeeld het aanvragen van een uitkering niet mogelijk en zonder geld is het huren van een eigen woning niet mogelijk."

Toekomstbestendig

Los van de zorgvraag heeft Bergopwaarts de ontwikkeling benaderd als ieder ander nieuwbouwproject. "Ik heb de vraag gesteld of de ontwikkeling bijdraagt aan de doelstellingen van Bergopwaarts, of het project financieel haalbaar was, of het kwaliteit en maatschappelijke waarde toevoegt, of het duurzaam is en of het toekomstbestendig is. Op alle vragen was het antwoord: ja." Nu beantwoordt het gebouw aan een grote behoefte voor SMO, mocht dat eens niet meer zo zijn, dan is het eenvoudig te transformeren naar een woongebouw voor reguliere verhuur aan kleine huishoudens. Het is bovendien een Bijna Energie Neutraal Gebouw (BENG), met grondwarmtepompen voor warmte- en koudeopslag (WKO), zonnepanelen en extra isolatie door groendaken. Die daken dragen meteen bij aan de biodiversiteit, net zoals de kasten voor vleermuizen, egelhuisjes, vogelhuisjes, insectenhotels en groen tegen de gevel. Ook tijdens de bouw is gezorgd voor een minimale belasting van mens en milieu. Onder meer met prefab bouwelementen die kant-en-klaar op de bouwlocatie geleverd zijn en materialen die minder CO^2 uitstoten tijdens de productie, zoals minerale steenstrips.

Het effect op bewoners

Als Evert terugblikt op het proces, ziet hij hoe alle betrokken partijen het plan in goed overleg steeds beter hebben gemaakt. "Er is overal over nagedacht, tot aan de eigen brievenbussen voor de bewoners. Mét naambordjes. Je kunt alles verliezen. Maar niet je naam, je identiteit: dat zie je hier bevestigd. Ik ben onder de indruk van de manier waarop medewerkers van SMO omgaan met hun werk en het effect daarvan op de bewoners. Dat is in het gebouw overal zichtbaar."

Wij hebben met veel genoegen ons steentje (steenstripje) bijgedragen aan de vervangende nieuwbouw voor een bijzondere doelgroep, die mede daardoor woonruimte heeft gekregen die voldoet aan de eisen van deze tijd.

Mark van Bouwbedrijf van de Ven

Het is erg waardevol dat in Helmond een duurzame locatie voor kwetsbare mensen is ontwikkeld waar deze mensen hun eigen leven kunnen leiden.

Klaartje van CZ zorgkantoor

Het gebouw is meer dan een esthetische presentatie. Het is het resultaat van gezamenlijk werk waarbij alle betrokkenen naar het programma hebben gekeken. Met gevoel en met verstand, vanuit een grote betrokkenheid. Ik voel in het gebouw een symbolieke kracht die recht doen aan de mensen die er wonen, de mensen die er werken en de mensen die eromheen wonen. Leven in Huize d'n Herd is leven met aandacht.

Chris van VFO Architects | Urban design

De samenwerking tussen SMO en Burobas was uniek en inspirerend! De basis van Burobas met de eigen, toffe vintage twist van SMO creëert een warme en persoonlijke sfeer. Daisy en haar team hebben er echt een thuis van gemaakt!

Bas van Burobas

Wat niet iedereen weet, is dat we bij de Jobfactory serieus maatwerk kunnen leveren. We hebben in korte tijd verschillende kwaliteitsproducten gemaakt voor Huize d'n Herd, zoals de lampenkappen en de krukjes. Iedere deelnemer heeft een eigen, passende bijdrage geleverd, van zagen tot een stempel zetten of aflakken. Ze zijn trots op het resultaat en bewoners die bij ons werken, hebben nu een krukje in hun studio of appartement waar ze zelf aan hebben meegewerkt.

Marnix van de Jobfactory

Helmond is heel blij dat er een mooie voorziening is voor mensen die tijdelijk hulp nodig hebben. Bewoners van Huize d'n Herd verdienen een mooie plek die hen helpt om de volgende stap te zetten.

Wethouder Van Dijk van de gemeente Helmond

Op de gevel prijken 2 zwaluwen, het beeldmerk van SMO, door ons ontworpen. De zwaluw is van oudsher een bekend symbool voor thuiskomen na een lange reis en een baken van hoop.

Trudy van TGO-Uden

Trots op de versmelting van creatieve ideeën die we samen met SMO tot werkelijkheid hebben gebracht. We hebben het volste vertrouwen dat Huize d'n Herd wordt ervaren als een originele, warme & gastvrije leefomgeving.

Mischa & Jurriaan van Vervoort Meubelen

Het nieuwe Huize d'n Herd is een echte aanwinst voor SMO, voor de bewoners en voor Helmond. Met bewondering hebben wij gezien hoe het bestuur, de medewerkers en alle betrokkenen keihard hebben gewerkt om dit resultaat te bereiken.

Karel namens de raad van toezicht van SMO

Van tweedehands naar nieuwe kans: wij van Het Goed zijn trots op de missie van Huize d'n Herd en zijn vereerd dat we daar een steentje aan mochten bijdragen

Bas-Paul en Lydianne van Kringloopwarenhuis Het Goed

Johan en Diana wonen sinds begin 2009 in de Bindersestraat, waar ze in 2010 een snackbar openden. Daardoor kwamen zij al snel in aanraking met buurtbewoners, ook met mensen van Huize d'n Herd. "Als er daar iets op het menu stond wat niet zo populair was, zoals kool of spruiten, dan haalden bewoners liever een frietje hier."

"Veel verhalen zijn er uitgewisseld."

Het contact was altijd positief, vinden Johan en Diana. "Veel verhalen werden uitgewisseld. Ook was er iemand die de snacklijst helemaal afwerkte op volgorde, iedere keer iets nieuws proberen. En toen op een dag de stroom in Huize d'n Herd was uitgevallen, kwamen ze allemaal hier friet en snacks halen. In kleine groepen, want er pasten maar 10 mensen binnen. Wat een drukte!"

"Als er daar iets op het menu stond wat niet zo populair was, zoals kool of spruiten, dan haalden bewoners liever een frietje hier."

Tijd voor nieuwe verhalen

Helaas moesten Johan in Diana in 2013 wegens gezondheidsproblemen stoppen met de snackbar. "Maar we hebben nog leuke herinneringen hieraan." Toen buurtbewoners waren uitgenodigd voor een kop koffie bij het nieuwe Huize d'n Herd, gaven Johan en Diana dan ook met plezier gehoor aan die uitnodiging: een mooi begin om nieuwe verhalen uit te wisselen en nieuwe herinneringen te maken.

“Ik hoop dat iedere bewoner hier kan zeggen: dit helpt mij in mijn mens zijn”

Verschillende vraagstukken, visies en oplossingen zijn tegen het licht gehouden om te komen tot het Huize d’n Herd dat er nu staat. SMO had geen ervaring met zo’n grootschalig project en ook voor woningbouwvereniging Bergopwaarts was het geen alledaagse ontwikkeling. Arnoud (zorgvastgoedspecialist) adviseerde beide partijen.

De ontwikkeling ging niet zonder slag of stoot. Dat is zelden zo bij nieuwbouwplannen, maar in dit geval misschien een beetje extra. Huize d’n Herd huisvest immers een bijzondere doelgroep. Daarbij heb je rekening te houden met bijzondere behoeften en met de omwonenden. Daarnaast zorgden factoren als de coronacrisis en de situatie in de Oekraïne voor enorm stijgende bouwkosten en vertraging. “We hebben elkaar goed weten te vinden in onze zoektocht naar oplossingen. Ondanks alle veranderingen en aanpassingen, hebben we het samen voor elkaar gekregen om een schitterend pand neer te zetten, daar word ik blij van.”

Hobbels als kansen voor verbetering

Huize d’n Herd is met de nieuwbouw gegroeid naar een eigentijds gebouw met 29 appartementen, 44 studio’s en 10 logeerplekken in het Gastenverblijf. Maar liefst 19 plaatsen meer dan voorheen. “Iedere hobbel was voor het projectteam een kans om te zoeken naar een verrassende oplossing”, vertelt Arnoud. “Er is veel aandacht besteed aan de participatie met omwonenden. We kunnen niet iedereen tevreden stellen of alle zorgen wegnemen, wel hebben we na gesprekken met buurtbewoners verschillende aanpassingen in het ontwerp doorgevoerd. Zo is de ingang van en de route naar het Gastenverblijf verplaatst en ligt de hoofdingang van het nieuwe pand verder van de straat af, met de parkeerplaats en groen als buffer. Waar in het verleden weinig plek was om buiten te zitten, biedt de mooie tuin de bewoners nu een eigen plek om te zitten. In de directe omgeving van Huize d’n Herd, helpt de expertise van de medewerkers van SMO aan het verminderen van overlast door andere mensen die in de buurt rondhangen.”

Arnoud Bom, zorgvastgoedspecialist, RE-Quest Vastgoed

Niemand kiest voor dakloosheid

Wat Arnoud zelf heeft opgestoken van deze ontwikkeling? “Niemand kiest ervoor om dakloos te raken. Domme pech en verkeerde keuzes op de verkeerde momenten kunnen leiden tot een neerwaartse spiraal in het leven. Bij sommigen zelfs zo erg dat zelfs de basisbehoefte aan een (t)huis wegvalt. Ieder mens raakt gebutst en gedeukt en sommige mensen wat meer. Dan is het een mooi goed dat er organisaties zijn zoals SMO, waar iemand terecht kan als het echt mis is gegaan. In alles hoop ik dat iedere bewoner hier kan zeggen: dit helpt mij in mijn mens zijn. Of ze hier lang of kort verblijven.”

Huize d’n Herd is in feite gewoon een appartementencomplex, is Arnouds mooie conclusie. “Nu met een beschermde laag vanuit SMO voor de opvang. Later – als dakloosheid niet meer bestaat – wellicht voor andere woningzoekenden.”

“Als je het niet vastlegt, weet niemand meer hoe het was”

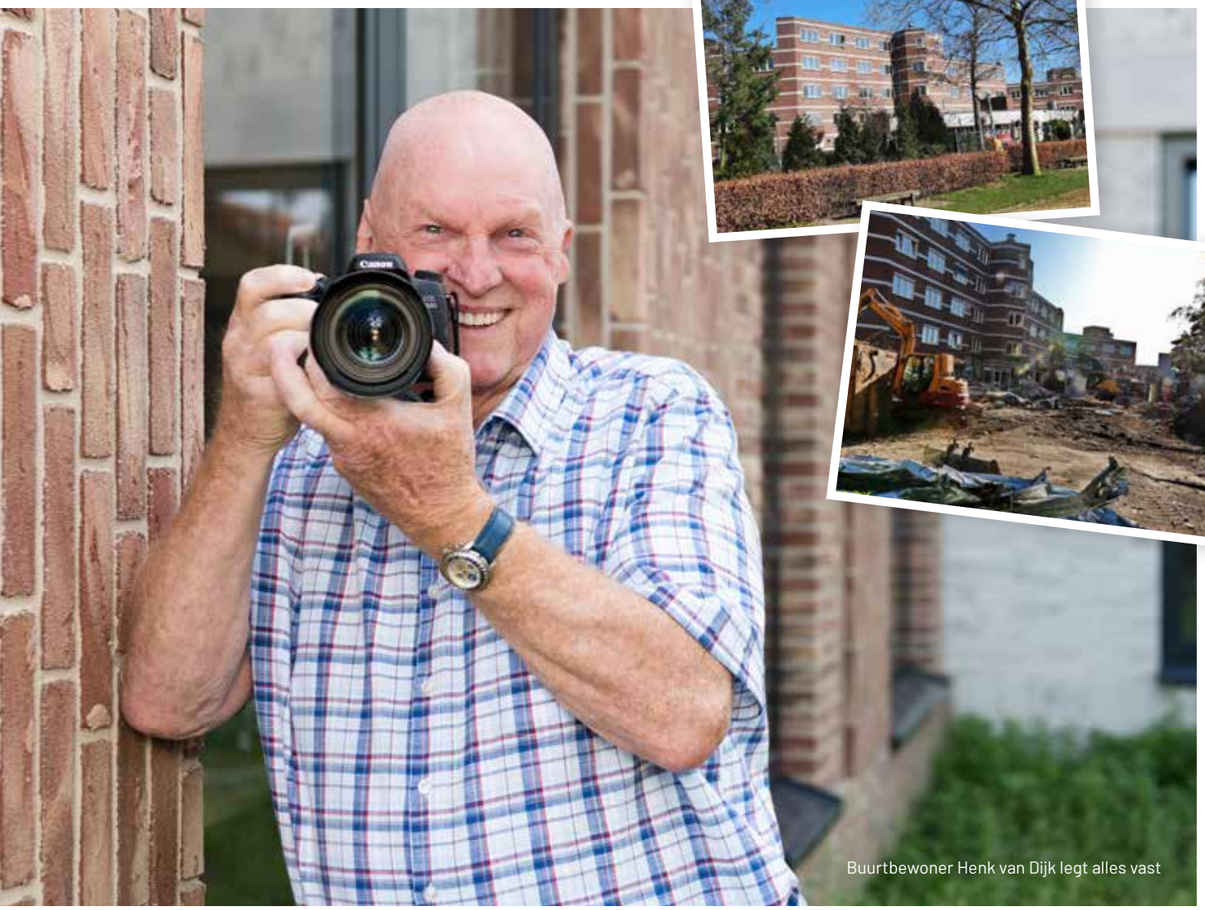

Buurtbewoner Henk van Dijk legt alles vast

Henk van Dijk woont met zijn vrouw op de bovenste verdieping van het appartementencomplex aan de Bindersestraat. Aan de keukentafel praten we over fotografie. En over Huize d’n Herd, het gebouw dat hij heeft zien groeien vanuit zijn appartement. “In de hoogte voel ik me goed. Hier heb ik een mooi overzicht over de Binnenstad van Helmond en kan ik alles in de gaten houden. Fijn voor mijn werk voor Ditisonzewijk en De Loop.”

Fotograferen is meer dan een hobby voor Henk, 35 jaar was hij grond- en luchtfotograaf bij de luchtmacht: “Ik heb zelfs 6 jaar vanuit de cockpit van de F16 foto’s gemaakt. Bij verkenningsvluchten in de Balkanoorlog bijvoorbeeld.” Ook schoot hij in 1996 beelden bij de grote Herculesramp op de vliegbasis Eindhoven.

Meer dan een miljoen foto’s

Na zijn pensionering in 2001 is hij blijven fotograferen. Hij doet ook al 47 jaren vrijwilligerswerk. “Ik heb meer dan een miljoen foto’s in mijn archief staan.” Natuurlijk veel prachtige luchtfoto’s, maar ook veel beelden van gebouwen in onze stad. “Ik leg het allemaal vast, want als het weg is weet niemand meer hoe het eruit heeft gezien.” Veel foto’s uit zijn digitale archief zijn van de bouw van Huize d’n Herd. “Ik maakte al foto’s toen de Heilig Hartkerk nog op die plek stond. Is toch een belangrijk stuk Helmonds historie. Die kerk ging ook op die plek plat, voor de tweede keer. De eerste sloop was in de Veestraat.”

In contact

Begin 80’er jaren werd op die plek het eerste Huize d’n Herd gebouwd en in gebruik genomen voor daklozenopvang. Daarvoor gebeurde dat in de Paterskerk. Ook de nieuwbouw legde Henk vast. “Wethouder Van Dijk vroeg of ik een fotoreportage kon maken van de tijdelijke verhuizing van de bewoners naar Studio5701 aan de Kasteel Traverse. Hij deelde, na de eerste nacht, lunchpakketten uit aan de bewoners. Op mijn wandelingen langs de bouwplek kwam ik steeds in contact met medewerkers van SMO en van Bergopwaarts. Van het een kwam het ander. Bergopwaarts gebruikte veel van mijn foto’s op hun site om het hele bouwproces te laten zien.”

“Ik maakte al foto’s toen de Heilig Hartkerk nog op die plek stond.”

Van oud naar nieuw

Henk legde alles vast. Het zorgt ervoor dat het hele proces van de bouw van Huize d’n Herd, van oud naar nieuw, goed op beeld kwam. “Dat vind ik belangrijk. Ik heb ook foto’s gemaakt van het interieur van het oude Huize d’n Herd. Dat was echt uitgeleefd. En nu, de nieuwe plek is geweldig. Het is prachtig geworden met beneden het Gastenverblijf en boven de kamers voor permanente bewoning. Als je er langs loopt en niet weet dat het een opvanglocatie is, dan zie je het niet. Het is volledig opgenomen in de omgeving.” De ingang is achterom, en met het groen is er bijna een natuurlijke afscherming van de buitenwereld. Henk licht toe: “De hele omgeving is goed meegenomen bij de bouw. Dat heeft ervoor gezorgd dat er weinig reuring is geweest. Natuurlijk waren de mensen in de buurt sceptisch, maar ik heb het idee dat iedereen na de oplevering volledig is bijgedraaid. Soms zitten er mensen op een bankje, maar er hangen veel minder mensen buiten rond dan voorheen. Ik hoor niets over overlast. Dit is echt belangrijk voor een stad, om zo’n goede opvanglocatie te hebben voor mensen die het nodig hebben.”

Fascinerend

Henk houdt van gebouwen en de totstandkoming ervan. “Ik vind het fascinerend om te zien hoe er vandaag de dag gebouwd wordt. Ik ging echt een paar keer per week kijken bij de bouw. Met die ‘prefab’-bouwdelen, waar zelfs de dozen voor de stopcontacten al in zitten, gaat zo’n bouw echt supersnel. Van mijn galerij boven in mijn appartement zag ik het dagelijks groeien. Zo wist ik mooi wanneer ik moest fotograferen. Het nieuwe Huize d’n Herd is zonder meer een positieve bijdrage aan de stad.”

“De hele omgeving is goed meegenomen bij de bouw.”

Huize d'n Herd heeft ook het Gastenverblijf waar mensen terechtkunnen die geen dak boven hun hoofd hebben. Het is een plek waar menselijkheid en de eigen autonomie centraal staan. Jenny maakt regelmatig gebruik van de opvang. "Hier kan ik, in een fijne huiselijke omgeving, mijn leven weer op de rit krijgen."

"Hier kan ik mezelf herpakken"

Jenny in de tussenruimte van het Gastenverblijf

Het vernieuwde Gastenverblijf aan de Bindersestraat biedt iedere dag plek aan tien gasten. Jenny vertelt: "Om 17.45 uur gaan de deuren open. Iedereen krijgt een bakje met beddengoed om zijn bed op te maken, waarna we aan tafel gaan. Je levert je wasgoed in en geeft door hoeveel boterhammen je de volgende ochtend wilt eten." Elke gast krijgt een eigen slaapkamer toegewezen met televisie en kan gebruikmaken van de douches met toilet. Rokers kunnen op een afgesloten binnenplaatsje een sigaretje roken. "Voor mij voelt het als een hotel."

Ik ben niet zielig

Sinds april is Jenny dakloos. "Laat ik vooropstellen dat ik niet zielig ben. Ik heb zelf verkeerde keuzes gemaakt, waardoor ik in deze situatie ben beland." Hij groeide op in Deurne, trouwde en kocht zijn eerste huis in Helmond. "Ik gaf leiding in grote fabrieken in de auto-industrie, maar nam te veel hooi op mijn vork en raakte verslaafd." Hij scheidde, vond een nieuwe baan in Slowakije, stopte met gebruiken en kreeg een nieuwe vriendin. Maar toen zijn relatie uitging en de eenzaamheid toesloeg, verloor hij alles.

Nooit meer buiten slapen

Jenny keerde terug naar Nederland en vond onderdak bij Daklozenopvang Stoelenproject in Amsterdam, maar kon daar niet aarden. "Ik lag in een grote zaal met wel 50 mensen op een matrasje op de grond." Op internet zocht hij naar een opvang in de regio waar hij een binding mee had. Zo kwam hij bij SMO in zijn voormalige woonplaats terecht. Hij slaapt hier nu enkele nachten per week, afhankelijk van de beschikbaarheid. "Ik ben weleens afgewezen omdat het vol zat. Toen heb ik buiten geslapen. Dan doe je geen oog dicht. Dat wil ik nooit meer.

Een plan voor de toekomst

Jenny is vastbesloten om zijn leven weer op de rit te krijgen. Bij Huize d'n Herd vindt hij daar de rust en ruimte voor. "Dakloos worden kan iedereen overkomen, kijk maar naar mij. Maar je moet een plan hebben om eruit te komen." Werken is daar een belangrijk onderdeel van. "Ik heb een online baan bij de Bijenkorf. Wanneer ik 's ochtends de opvang verlaat, ga ik naar de bibliotheek. Op mijn laptop kan ik overal mijn werk doen." Een ander punt is zijn verzorgde uiterlijk. Hij draagt een nette polo, linnen broek en schoenen die op kantoor niet zouden misstaan. "Vroeger spoot ik achteloos een Dior-parfum op van 100 euro per fles, nu gebruik ik een geurtje van 7 euro. Maar ik zie er altijd verzorgd uit."

Basis voor mensen die geen thuis hebben

Zijn doel is om straks geen gebruik meer te maken van het Gastenverblijf. "Ik werk hard om uiteindelijk zelfstandig te kunnen gaan wonen."

"Ik zou het fantastisch vinden om leerlingen te vertellen dat je altijd sterk genoeg bent om de hobbels in het leven te overwinnen."

Als zijn leven weer op de rit is, wil Jenny zijn verhaal ook met anderen delen. "Ik zou het fantastisch vinden om leerlingen te vertellen dat je altijd sterk genoeg bent om de hobbels in het leven te overwinnen. Maar ook om voorlichting te geven over de gevaren van alcohol en drugs." Tot die tijd zal hij regelmatig in Huize d'n Herd verblijven. "Voor mij is deze plek een belangrijke stap in de juiste richting. Ik heb mijn privacy, de medewerkers zijn geweldig en het eten is lekker. Op deze plek kan ik mezelf herpakken. Huize d'n Herd biedt een basis voor mensen die geen thuis meer hebben. Hier kunnen we een plan maken voor onze toekomst."

QUOTES VAN BEWONERS EN MEDEWERKERS

Blij mee:

"De gezamenlijke ruimte."

"Dat ik een dak boven mijn hoofd heb en dingen die normaal lijken, maar het niet zijn als je dakloos bent, zoals een douche."

"Er is genoeg plek om met een bewoner rustig een kop koffie te drinken."

"Ik ben altijd blij."

"Zo chique had ik het niet verwacht."

"De klik met de leiding."

"Het huiselijke in het nieuwe pand maakt dat er mooie dingen gebeuren."

"Ik kan me terugtrekken op een veilige plek."

"Het hebben van een tijdelijke woonplek tot ik door kan stromen."

"Dat mensen leeggegeten bordjes inleveren."

"De ontmoetingsruimte maakt contact leggen laagdrempelig, voor bewoners onderling maar ook voor bewoners en medewerkers."

"Mijn kamer, het eten, het drinken, alles. Ik ben gelukkig."

"De opgeknapte gebruikte meubels geven het gebouw een huiselijke sfeer."

"Het personeel maakt mij blij."

SMO
OPVANG & ONTWIKKELING
regio helmond